

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Sibiu, 5 August st. v.

Avem și de sărbătoare, și popoarele Monarhiei noastre profită de această zi, ca să-și manifesteze sentimentele de alipire către Dinastie și îndeosebi către actualul Cap al ei, prea iubitul nostru Monarch, Împărat și Rege Francisc Iosif I, pe care Dumnezeu la mulți ani să-l trăiască și să-l ajute a-și vedea popoarele împreunate cu frățească dragoste împregiurul Tronului seu.

Am avé poate noi Români cuvinte de a sta în această zi măhniti la o parte, și unii ori alții dintre concetățenii nostri, care au cuvinte pentru bucurie ostentativă, vor pune poate la îndoială sinceritatea noastră și ne vor certa ca pe nisece fățarnici ce vor să se insinue.

Cu atât mai virtos ne bucurăm de această zi, cu atât mai nesfiiți ne dăm bucuria pe față, cu atât mai tare strigăm: Înălțate Doamne, adu-ți aminte și să-ți fie spre mângăiere în ziua de astăzi, că aici la hotarele împărăției Tale trăiesce un neam de oameni, care în toate împregiurările s'a însuflețit de mărirea Casei Tale, care nici odată nu s'a unit cu dușmanii Tei, care numai în Tine a crezut și nădejduit și care în bucuria zilei de astăzi își uită toate necazurile!

Dacă este în monarhia noastră vre-un popor, care poate să se presente cu obrazul curat la sărbătoarea de astăzi, acela sîntem înainte de toate noi Români, care în timpurile rele, întocmai ca în cele bune, am păzit credința și am dat cu deopotrivă însuflețire avutul și sângele nostru pentru mărirea Casei de Habsburg.

Străin și urgisit a fost totdeauna în mijlocul nostru acela, care a călcat această credință, alungat a fost dintre noi cel-ce fi voit să ne împingă la călcarea ei, străin, urgisit și alungat este și are să cântă vreme mai stă această monarhie în temeliiile ei!

Alaltă-ieri, nu mai departe, închinând păharul, unul dintre oamenii de frunte ai țării, dl Francisc Pulszky, a rostit în fața oaspeților veniți din Francia cuvintele atât de grave:

„Șeseprezece ani de-a rîndul am conspirat contra Maiestății Sale și acum primul Maghiar nu are supus mai loial ca mine.“

Grozavă teorie!

Care va să dăcă, conspirăm, când ne vine la socoteală, și apoi, când toate ne sînt pe plac, mai avem și obrazul de a ne pretinde mai loiali ca cei-ce n'au conspirat nici odată!

În mijlocul nostru mort ar fi omul, care a conspirat vre-odată, străin, urgisit, alungat, ar trebui să se bucure în tăcere, că nu mai are nevoie de a conspira, nu ar fi însă îngăduit să propage spiritul de conspirațiune, căci dacă se admite legitimitatea ei pentru Maghiari, nu poate nimeni s'o pună la îndoială nici pentru aceia, care astăzi ori mâine ar avé poate cuvinte de a conspira.

Și de aceea cu capul ridicat și cu sufletul înveselit, ca cei dintăiu și mai cu deosebire chemați, luăm noi Români parte la sărbătura zilei de astăzi, de o mie de ori fericiți, că ne este dat să vedem, în sfîrșit, alătura cu noi și pe aceia, care nu odată, în timpurile grele, au stat în fața noastră.

Dar' nu ne vom mândri cu statornicia noastră, nici îi vom certa pe aceia, care chiar și astăzi vorbesc bătându-și cu pumnul în piept despre timpurile, în care au conspirat. Căci statornici am fost, fiindcă bunul nostru destin a voit, ca interesele noastre să fie totdeauna identice cu ale Tronului și ca nici odată să nu ne lăsăm împinși spre aspirațiuni, care ne pun în conflict cu celelalte popoare din monarhie, ear' dacă alții n'au putut să fie deopotrivă cu noi, nu îi osândim, ci mai virtos îi compătimim, că nu 'și-au înțeles totdeauna interesele adevărate și s'au lăsat a fi împinși spre aspirațiuni, care trebuia să-i pună în conflict cu Tronul și cu celelalte popoare din monarhie.

Am păzit credința chiar și în cele mai grele timpuri, pentru-că cel mai dintăiu interes al nostru e să producem în lumea ce ne încungiuă convingerea ne-strămutată, că ordinea, legalitatea și desvoltarea pacinică au în noi un razim sigur și un apărător vênjos. De aceea ni se înalță sufletele, când ne aducem aminte de frații nostri căduți în floarea tinereței sub steagurile împărătesci, pe care nici odată n'au voit să le părăsească, și cu inimile înduioșate privim la frații nostri, care se află astăzi sub acele steaguri, strigându-le mereu: Nisuiți a fi totdeauna cei dintăiu în lăpădarea de sine, păstrați tradițiunile neamului vostru, ca să-i păziți onoarea și să-i faceți în lumea aceasta reputațiune de popor, a cărui iubire mult pretuiesce și câștigată odată, e sigură ca răsărirea soarelui în fiesce-care zi.

Căci de un popor cu asemenea reputațiune are lumea de astăzi trebuință la hotarele împărăției Habsburgice.

Pe cât de sincere dar' și de adînc simțite, pe atât de conștute sînt manifestările de alipire și urările de îndelungată și fericită stăpînire, cu care ne apropiăm astăzi de treptele Tronului.

Și dacă avem, precum avem în adevăr, cuvinte de a sta măhniti la o parte, nu aceasta e ziua, în care ni le vom aduce aminte, ci mai virtos ne întărim în speranța, că astfel, cum astăzi toate popoarele cu iubire și cu încredere se adună împregiurul Tronului, mai curînd ori mai tîrziu tot cu iubire și cu încredere se vor apropia și unele de altele, încetînd a mai săpa sub temeliiile Tronului prin vrajba dintre ele.

Consistorul metropolitan al bisericii greco-orientale române, care după regulamentul congregual are să se întrunească în fiecare an regulat la 20 August st. v., este și în est-an pe aceeași zi convocat la ședințe plene și în senate particulare bisericesci, școlare și episcopesci.

Aflăm totodată, că și congresul național-bisericesc, — care avea să se întrunească în sesiune ordinară încă în anul trecut la 1/13 Octomvrie, dar' — cum se afirmă — din considerațiuni politice s'a amînat se va întruni de sigur la 1/13 Octomvrie a. c., fiindcă Înalt Preasfinția Sa Metropolitul ar fi și făcut deja prealabila notificare la guvern despre această intențiune a sa.

Interpretarea art. II din convențiunea austro-ungară-română. Ministrul de finanțe al Ungariei publică un comunicat, prin care aduce la cunoștința neguțătorilor, fabricanților și industrialilor în genere, că s'au terminat tratările începute între ministrul de externe al Austro-Ungariei și guvernul României pentru interpretarea și dreapta aplicare a articolului II din convențiunea austro-ungară-română.

Articolul în chestiune sună:

„Neguțătorii, fabricanții și industrialii în genere, cari vor pute proba, că au achitat în țeară în care residă drepturile și impozitele necesare pentru exercițiul comerțului și al industriei lor, nu vor fi supuși pentru aceasta la nici un drept sau imposit ulterior în cealaltă țeară când vor călători sau vor face să călătorească calfele sau agenții lor, sau cu sau fără eșantilioane, în interesul exclusiv al comerțului sau al industriei, ce exercitează și în scopul de a face cumpărători sau a primi comisiuni.

„Supușii statelor contractante vor fi reciproc tratați ca și naționali când vor merge din o țeară în cealaltă pentru a visita bălciurile și țîrgurile în scopul de a exercita acolo comerțul lor și de a debita produsele lor.“

Acest articol în urma negocierilor se interpretează astfel, că acei neguțători, fabricanți și industrialii, cari au stabilimente într'una din țările contractante și achită acolo drepturile și impozitele și întîndu-și afaceile și în cealaltă țeară numai atunci nu vor fi supuși pentru aceasta la imposit ulterior în această țeară, când ei vor veni exclusiv numai în interesul afacerilor lor pentru a face cumpărări și a primi comisiuni avînd cu sine în acest scop eșantilioanele necesare. Toți ceialalți însă nu vor pute fi scutiți de impozite, cari în scopul efectuării comisiunilor primite în una din țările contractante, introduc mărfuri sau importă prin procuristii lor.

Prin urmare toate autoritățile de percepere a impositelor sînt avisate în Austro-Ungarie, ca să aplice în acest sens art. 2 din convențiune față cu neguțătorii, fabricanții și industrialii.

Ziua de 10/22 August.

Sămbătă la 10/22 August „Români din Ardeal vor avé să-și reamintescă una din cele mai însemnate zile în viața lor, ziua, în care împăratul Iosif II 'i-a delegat pre iobagi de robia, în care fusese ținută până atunci, dându-le slobodnia feții, libertatea personală, stăpînirea deplină asupra trupului și sufletului lor, dreptul de a munci și de a dispune fără de împedecare de partea ce li se cuvine din roadele muncii lor, ziua, cu care se începe noua fasă, mai binecuvîntată, în desvoltarea istorică a neamului nostru.“

În vederea acestei zile „Gazeta Transilvaniei“ publică următorul articol:

„Străbunii nostri dăceau cu multă conștiință de sine: *Senatus populusque romanus beneficium et injuriae memor esse solet*, ceea-ce în limba strănepoților înseamnă, că Românul ține minte nedreptatea și binefacerea.

„Astăzi nu ne vom gândi la multe nedreptăți ce apasă încă și acum umerii noștri

român, ci ne vom odihni gîndurile ce ne muncesc, reamintindu-ne o mare binefacere.

„La 10/22 August se împlinesc o sută de ani, de când neuitatul împărat Iosif II a desființat servitutea personală a iobagilor din Transilvania și Ungaria. În această zi adevăratul Iosif a dat memorabilă patentă, prin care fu deslegat de gliă țeranul român și declarat de om cu dreptul de libera migrațiune, sfărîmându-se lanțurile vechei sclăvii.

„Intențiunile în adevăr umane, ce au condus acest act generos al gloriosului monarch, ni-l spune el însuși în introducerea patentei dîcînd, că grijea sa neobosită și ca pe stăruințele sale au fost îndreptate într'acolo, ca pe cât îi permit puterile să promoveze și să stabilească fericirea popoarelor supuse domniei sale, fără deosebire de clasă și condițiune, și fără nici o distincțiune între națiuni și religii.

„Cât de mult a fost îngrijit împăratul Iosif II în special de soartea poporului român atât de maltratat și asuprit, se vede din scrisorile sale adresate fratelui seu și capilor militari și politici ai țării. „Români — scria el — „au fost tractați aspru un lung șir de ani și nici odată n'au putut să ajungă la un mijloc de îndreptare sau să li se facă dreptate plîngerilor lor“. Eu recunosc pe deplin — dîcea el în altă scrisoare plin de îngrijire — că e foarte greu a afla un mijloc în contra urei naționale și de religie, care a ajuns la extrem, și care se manifestează la toate ocașiunile între Români și Unguri, un mijloc, cum se poată trăi împreună aceste două națiuni în mod liniștit și echitabil, spre binele comun“.

„Acest mijloc totuși 'l-a aflat: recomandînd cu stăruință administratorilor țării, ca să tracteze poporul cu echitate, cu iubire și cu încredere“, și desființînd în același timp servitutea personală.

„Am dîs destul, nu mai trebuie să răsfoim cartea istoriei, căci poporul nostru cunoaște din tradiția destul de bine intențiunile binevoitoare ale lui Iosif II.

„Le cunoaște poporul nostru părintescile intențiuni și binefaceri și nu le uită; dovadă scrisorile ce le-am primit zilele aceste din mai multe părți, prin cari ni se comunică dorința nutrită în popor de a sărbători memoria zilei de 10/22 August a. c., pentru-ca lumea să vadă, că poporul român scie să venereze memoria celor ce 'i-au făcut bine.

„Ne întrebăm amicii noștri de părerea noastră în privința sărbării.

„Nu putem să le răspundem mai bine și mai nimerit decît: Faceți cum vă dictează inima și simțul de datoriă către augustul binefăcător. Și așa ni s'a imputat când cu sărbătura marilor martiri Horia, Cloșca și Crișan, că noi Români cu carte am fi revoluționari de profesiune. Dovediți lumii prin sărbătura memoriei gloriosului împărat, că Românul, ca și acum o sută de ani, și azi numai după libertate și dreptate rîvnesc, ear' nu după răsbunare.

„Să sărbătăm dar' ziua de 10/22 August însă în liniște, cu demnitate și deplină serioșitate, înălțînd rugăciuni către Tatăl cel ceresc pentru gloriosul împărat Iosif II.

Ne unim cu colegii noștri dela „Gazeta Transilvaniei“, ca totdeauna, și în vederea acestei zile. Să o sărbătăm, și să nu ne uităm nici odată datoriile de a dovedi, că „nu înzadar ni s'a dat ocrotire, și astăzi după o sută de ani, cu capul ridicat putem să binecuvîntăm memoria celui ce ni-a deschis drumul înaintării“.

* Autograful dela 13 Decemvrie 1784 către contele Jancovits.

** Autograful dela 13 Decemvrie 1784 către baronul Bruckenthal.

Revista politica.

Sibiu, 3 August st. v.

Se apropia ziua intrevinerii Monarhului nostru cu imperatul Rusiei la Krmsier, si se vorbeste, ca acestea ii va urma si o intrevinere a Tarului cu imperatul Wilhelm. Monarhul nostru are sa fie la Kremzier insotit de ministrii-presidenti Taaffe si Tisza; dl Tisza a aflat insa de bine se se ducă la Ostende resignand cu desevirsire la onoarea ce era sa i-se faca. Acest incident a dat privilegiu foilor din Viena a comenta abstineria dlui Tisza dela intrevinerea monarhilor in deosebite feluri, si aceasta cu atat mai virtos, cu cat se scia, ca Maghiarii din capul locului n'au intimpinat in mod prea simpatic intrevinerea dela Kremzier, privind cu oarecare neincredere la o apropiere a monarhiei noastre de Rusia. Unii vreau sa scie, ca ministrul-president Tisza rivaliseaza cu contele Kálnoky, altii dic, ca dl Tisza s'a aflat ofensat prin aceea, ca el numai pe calea diarelor a aflat despre intrevinerea dela Kremzier si acum ar voi sa demonstreze. Ceea-ce e mai curios e insa versiunea, ca exprimandu-si contele Andrássy de repetite ori nemulțumirea față cu o apropiere de Rusia, dl Tisza a plecat mai bucuros la Ostende, decât se înăsprească și mai tare contrastele, ce există între el și contele Andrássy.

Fie cauza abstinerii dlui Tisza dela această intrevinere ori-care va fi, faptul e că prin procederea aceasta a făcut mult sânge rece în cercurile politice și chiar și la Curtea din Viena și a pus pe gânduri și pe o parte din Maghiarii cei mai moderați și mai serioși.

Cestiunea afghană a adurmit pe un moment; cu toate aceste ea ofere încă multe și mari pericole. Cei din apropierea vice-regelui din India dau expresiune îngrijirii, că Rușii vor pleca spre Herat încă cu sfârșitul acestui an. Foile engleze dic insa, că Anglia e acum pregătită pentru toate eventualitățile și Englezii vor răspunde la înaintarea Rușilor spre Herat cu trimiterea unei însemnate puteri armate la Kandahar, care va ajunge la acest oraș cu mult mai curând, decât Rușii la Herat.

„Novoe Vremia“ dice de altă parte, că a primit dela un diplomat rus, care se află în acest moment la Viena, informațiuni în privința unui proiect de învoială între Anglia și Rusia; supunerea acestui proiect s'ar afla într'o scrisoare, adresată de un membru al guvernului englez unuia din amicii sei din Austria, scrisoare, care a fost comunicată diplomatului rus.

Proiectul, de care este vorba, ar împărți Afghanistanul în trei părți.

Partea meridională, cuprinzând Kandaharul și cursul superior al Helmundului, va fi ocupată de trupele engleze, cari vor stabili acă linia de apărare destinată, cum doresce lordul Salisbury, a împedece în cas de războiu, de a se întinde ostilitățile până la frontăria Indiei.

A doua parte ar cuprinde Khanaturile pe jumătate independente ale Turkestanului afghan, cari ar fi cu totul părăsite, adevă că Anglia nu va interveni în afacerile lor și nu va garanta Emirului suveranitatea lui asupra-le.

A treia parte ar cuprinde Kabulistanul propriu zis, și Anglia ar face cu Rusia o convențiune specială stipulând, că această țară nu va trebui să fie cuprinsă în sfera de acțiuni a nici uneia din aceste două puteri.

Proiectul nu face mențiune despre Herat; dar' autorul scrisoarei, adevă omul de stat englez, nu crede că Englezii se mai gândesc a face un *casus belli* din întinderea supremației ruse în valea dela Heri-Rud, în care se cuprinde și Heratul și cursul superior al Amn-Dariei până la Hindu-Kush, acest teritor nefiind decât prelungirea Turkestanului rus. Ceea-ce cere Anglia, este ca Rusia să se angajeze în mod solemn a nu ocupa Kabulistanul propriu zis, și să i-se acorde și ei voia de a se ocupa îndată și fără pedeci de organizarea sistemii sale de apărare în Afghanistanul meridional.

Germania nici nu a isprăvit bine cu Sultanul din Zanzibar și noue pedeci i-se pun în cale din partea Spaniei. Scirea, că Germania a ocupat una dintre „insulele Caroline“, a atins foarte neplăcut cercurile din Madrid și se comunică, că consiliul de ministri a și decis să se trimită guvernului german reclamațiuni. Năile de războiu „Sanyintino“ și „Manilla“ au părăsit Manilla încă Mercuri și au plecat către insulele Caroline, spre a apăra drepturile Spaniei.

„Kreuzzeitung“ primesce din Egipt scirea, care dice, că dl Drumond Wolff n'a cutezat la Constantinopol să admită protectoratul englez asupra Egiptului. Din contră, se dice că Sultanul are de gând a cere într'un mod energie fixarea datei pentru evacuarea țării ocupate de armata engleză. Poarta consimte de a expeda forțele armate la Kartum, dar' va cere, ca cheltuielile expedițiunii să fie făcute pe seama Egiptului. Aceasta însă este nedrept, deoarece Poarta pentru tributul anual de 16,000.000 mărci din partea sa nu face nimic pentru această țară. Dacă o nedreptate de acest fel nu s'a luat până acum în considerație,

apoi aceasta din cauză că Englitera și Franca au teamă de a se pronunța, pentru a nu atinge interesele lor proprii, deoarece cea mai mare parte din tributul sus menționat merge la Londra pentru solvirea datoriei otomane.

Corespondențe particulare ale „Tribunei“.

Rodna-veche, în 7 August n. 1885.

În anul 1879 s'a adus articolul de lege XVIII, care, după cum afirmă aceia, cari l-au adus „de nobis sine nobis“ ar avè marelui scop de a oferi ocaziune fiecărui cetățean al acestui stat să-și poată însuși „limba statului.“

Conform aceluia articol de lege am fost și sântem noi învățătorii de naționalitate română nevoiți a propune limba maghiară în scoalele populare române micuților, începând cu anul al 8-lea al etății lor în tot timpul școlii.

În scoalele, la care din întâmplare erau aplicați învățătorii cunosători de limba maghiară, îndată dela sancționarea acelei legi, în contra căreia s'a ridicat proteste, s'a și început propunerea limbei maghiare așa de ex.: în scoalele noastre române de pe aici.

Și oare de unde vine aceea, că noi Românii în genere și în special acești din Valea-Someșului am avut până acum puțini învățători și oameni cunosători de limba maghiară? Au doară Românul e neapt de a pute învăța limbi?

Aceasta ni-o putem explica astfel: învățătorii cei mai dexteri de naționalitate română și-au câștigat cunoscințele pedagogice prin preparandii străine, cari aveau limba de propunere pe cea germană, cei mai mulți însă și-au terminat studiile pedagogice în preparandia din Năsăud, care s'a strămutat mai târziu în Gherla. Limba de propunere în acest institut a fost limba română, însă cu toate aceste preparandii acestui institut cunoscneau bine limba germană, căci, ca să fi fost cineva primit în preparandiu, trebuia să fi terminat școala normală din Năsăud ori cele triviale, unde mergeau toate pe nemțește. E de observat, că școala normală din Năsăud a dat un număr foarte frumos de funcționari pe toate terenurile. Așadar Românii au învățat nemțește, căci așa era timpul de atunci, ungurește nu se cerea.

Germanii sub graniță ne-au făcut institute, ne-au băgat acolo, ne-au propus toate în limba germană; ear' noi am învățat limba germană și am fost aplicați în funcțiuni. E drept, că ei nu ne-au spus nici când, că au de cuget să ne germanizeze.

Din potrivă Maghiarii ajunși la putere și venindu-le în cap idea de stat „maghiar“, deodată conform naturii lor înflăcărat, în nisuița lor de a fabrica chiar din stani Maghiari, pretind dela funcționarii de naționalitate română ca să scie ungurește, căci la din contră își perd pânea.

Ținându-se deci cont despre acea împrejurare, că o parte considerabilă a învățătorimei acestei țări nu scia limba maghiară, așa încât să poată pune în praxă art. de lege XVIII din 1879, a aflat ministerul de culte și instrucțiune cu cale a deschide în deosebite locuri ale acestei țări cursuri supletoare de limba maghiară, la cari are a participa fie-care învățător nemaghiar și necunosător de limba maghiară.

Au și alergat bieții învățători și aleargă astăzi.

După-ce a terminat învățătorul cutare cursul supletor de 6 săptămâni la an, vine acasă și

cele câștigate cu începutul anului școlastic le pune în praxă.

Lucru firesc, că s'au cheltuit spre acest scop și se cheltuiască sume enorme, căci în țeara noastră „maghiară“ sânt foarte mulți învățători, cari nu sciu ungurește (!) Fie-care învățător capătă dela stat 70 cr. la și.

Acum sântem dispuși a ne pune întrebarea: Oare sciu acum toți învățătorii nemaghiari ungurește? Oare compensatu-s'au cheltuielile statului și timpul pierdut al bieților învățători?

Sântem cu atât mai tare dispuși a trage socoteala, cu cât că noaș Românilor ne-a cauzat multe necazuri articolul pomenit pe de o parte; ear' pe de alta pentru aceea, că nimene nu a mai dat seamă despre aceste lucruri.

Ca să putem a ne însuși o limbă străină așa, ca să fim în stare a și da instrucțiune avem lipsă nu numai de 3—5 ani, dar' se mai pretinde și o conversație în respectiva limbă de tot atâția ani.

A să câteva vorbe maghiare ori a lega 2 vorbe în o dicere și și aceea cu ajutorul respectivului profesor dela cutare curs supletor, încă nu înseamnă a-și fi însușit limba; atâta e aproape nimic, pentru-că învățătorul mergând acasă uită, — ba dacă nu — face erori, pre care nu are cine să le coregă, și bietul școlar român e silit a învăța din limba maghiară nise fracții greșite și false.

Dar' să punem cazul, că din anul 1879 până astăzi toți învățătorii nemaghiari și-au însușit limba pretinsă a statului și fie-care propune în școala lui limba maghiară cu zelul cerut de guvern.

La ce vor ajunge oare?

Vor săi poate copiii ceti fluent, vor săi scrie ungurește, ba vor săi mai mult, vor săi și lega câteva vorbe ungurești de olaltă; dar' înseamnă asta a-și fi însușit limba, deși au învățat, punem chiar 7 ani, cu cursul de repetițiune? Sigur că nu.

Dar' mergem mai departe. Aci în Rodna avem o școală de stat aproape de 10 ani provădută cu toate cerințele, care lucră din răspuneri spre a ajunge la scopul propus cu înființarea ei și cu toate aceste la ce a ajuns?

Se vorbeste aici acum în mai mare măsură limba maghiară, ca înainte de aceasta cu 10 ani?

Nici poveste.

Nu, pentru-că în acea școală întră copii de naționalitate armeană, israelită, germană și română. Copilul Armeanului al Ovreilor etc. vorbeste până când întră în școală limba mamei sale.

Acel copil și-a câștigat concepte și noțiuni în limba mamei sale.

După-ce întră în școala de stat, în loc de a-și clarifica conceptele câștigate, în loc de a-și câștiga noue, — sânt nevoiți a-și câștiga noțiuni și și numiri de obiecte și ființe, ale căror noțiuni le cunoscuse copilul în limba sa maternă; când însă ar ajunge școlarul să priceapă limba maghiară întru atâta, încât a priceput pe ceea a mamei sale, când a întrat în școală, atunci ese din școala regulată și cu părinții vorbeste limba maternă și mai departe, ca și până acum în timpul liber de școală.

Dacă școala de aici nu a putut avè influență reformatoare asupra limbei de comunicațiune a opidului Rodna, dacă această școală nu a putut da semne, că ar fi în stare a da ocaziune a-și însuși Rodnenii limba statului, cu atât mai puțin va succede altei școle.

Nu scim, că în adevăr cu acel scop s'a adus legea pomenită, scim însă una, că noi Românii sântem zădărniciți și împedețiți în instrucție

Foița „Tribunei“.

Bunica

de Bojena Němcová,
tradusă din limba boemă
de Prof. Dr. Urban Iarnik.

(Urmare.)

„Și d-șoara il iubesc pe comitele?“ — întrebă bunica.

„Cine poate s'o scie. Dacă n'are pe vre-un altul în inimă, ar pute să-i placă, curățel bărbat este și el,“ — răspunse Ioan.

„Asta-i, dacă vre-un altul nu-i place, mai bine,“ — duse dl morar, întinzându-i dlui Prošek tabachiera sa deschisă. „Gustul dispută n'are.“ Asta era țicala lui favorită. „Eată birtășița aia a noastră ar fi avut după nuntă și n'ar umbla ca stropită cu apă, dacă dracii nu i-ar fi dus ceea-ce-i plăcea,“ — adause morarul, luând, după-ce li-a întins tuturora, și el o prisă, și uitându-se din coada ochiului la o parte după Kristla, care era acolo și dinsa.

„Mi-a părut rău de voi amândoi, când Terezca mi-o scrisese aceasta,“ — duse dl Prošek, uitându-se la fata palidă. „Poate că Mila s'a și deprins cu starea lui?”

„Ce să facă, bietul! Trebuie, de și-i este

destul cu greu,“ — răspunse Kristla, întorcându-se către fereastră, ca să-și ascundă lacrimile.

„Cred și eu,“ — grăi pădurarul; „închideți pasărea măc: r într'o colivie de aur, tot pădurea îi va fi mai plăcută.“

„Mai cu seamă, când muierușca-i trage dorul acolo,“ — adause morarul strimbându-și gura la o parte.

„Și eu am fost cătană,“ — începù dl Prošek. Un zimbet se juca în giurul gurei sale frumoase, când o țise asta și ochii lui albaștri se întoarseră către d-na Terezca.

Zimbi și ea, dîcînd: „Vitezai ai fost tu!“

„Nu rîde numai, Terezco; când te duceai pe valuri cu mătușca-ta, Dorotca, să vedeți cum face exercițiile, plîngeați amîndouă.“

„Și tu cu noi,“ — rîse d-na Terezca. „Atunci însă nu ne era de rîs; le era poate celor ce se uitau la noi.“

„Trebuie să mărturisesc,“ — duse gazda cu inima deschisă, „că nu-mi păsa de loc dacă cineva mă ținea de babă sau de viteaz — nu doriaam cîntea aceasta. Aceste două săptămîni întregi, cât am fost cătană, tot am suspinat și plîns, mai că nu mîncam, nici nu beam, așa încât nu eram decât umbră, când am scăpat.“

„Așadară, numai două săptămîni ați fost cătană și bine, cu atîta s'ar mulțumi și Mila,

dacă i-s'ar socoti țilele drept ani,“ — duse morarul.

„Dar' nu m'aș fi chinuit nici eu, dacă aș fi fost știut mai nainte, că un prieten bun tocmește răsplătirea mea și că frate-meu se face cătană în locul meu.“

„Aceasta îmi venise ca din senin. Fratelui îi place starea cătănească și se și potrivește la ea de tot mai bine ca mine. Dar' să nu gîndiți, că sânt fricos. Dacă ar trebui să-mi apăr familia și țeara, cel dintăiu aș fi în rînd. De, nu sîntem de o potrivă toți oamenii; unul se potrivește pentru o stare, altul pentru alta. Așa este, Terezco?“

Vorbînd aceste, dl Prošek puse mîna pe umărul d-nei Terezca și i-se uită cu sinceritate în ochi.

„Da, da, Ioane, d-ta numai între noi te potrivești,“ — răspunse bunica în locul ficei sale, și toți în inimile lor se uniau cu ea, cunoscînd firea cea gingașă a stăpînului casei.

Cînd prietenii se despărțiau, Kristla lunecă în odaia bunicii și scoțînd din sîn o scrisorică, pe a căreia pecete era țiparul unui nasture cătănesc, — duse încet: „Dela Iacob!“

„Da, frumos lucru, ce scrie?“ — duse bunica, bucurându-se împreună cu fata.

Kristla deschise scrisoarea și ceti încet: „Draga mea Cristincă! De o sută de ori mē

închin d-tale și te sîrut. Of Dumneșeule, ce folos! mai bucuros te-aș sîruta odată în adevăr, decât de o mie de ori pe hîrtie; dar' trei miluri de drum sînt între noi și nu putem să pîtrundem unul la altul. Eu sciu că d-ta de mai multe-ori pe țî gîndesci: „Ce oare face Iacob? Cum îi merge?“ De lucrat am destul, dar' ce lucrare e și asta? trupul la lucru și mintea întreagă aiurea. Rău merge. Dacă aș fi liber, cum este Tonda al lui Vitec poate că mi-ar plăcè cătănia; prietenii se deprind și încetul cu încetul nimica n'o să le fie cu greu. Și eu le învăț toate, nu cîrtesc pentru nimic..., dar' mie nimica nu-mi face plăcere, și în loc să mă deprind, îmi vine din țî în țî mai cu greu... De dimineață până seara tot gîndesc la tine, draga mea porumbiță, și dacă aș scii numai, că ești sănătoasă, dacă aș căpeta dela d-ta o singură salutare, aș fi mulțumit. Cînd stau afară pe strajă și vîd paserile sburînd înspre partea voastră, gîndesc totdeauna, de ce n'au rost, ca să-ți spună cele ce țî-aș porunci prin ele, sau mai bine eu singur aș dori să fiu păserică, privighitoarea cea mică, să sbor la d-ta... Oare bunica, a lui Prošek nu-ți spune nimica? Ce oare a vrut să dîcă, că despărțenia noastră poate n'o să ție mult? Nu scii d-ta? Eu, cînd îmi este cel mai rău, totdeauna îmi aduc aminte de cuvintele ei cele din urmă și ca și cînd Dumneșeu ar întra în mine, așa mă răcoresce nădejdea, că va afla sfa-

prin aceea, pentru-că trebuie să rupem din timpul obiectelor un anumit timp, pentru a propune limba maghiară.

Vom instrua cu toate aceste copii nostri și de aici încolo în limba maghiară, nu pentru-că vedem folos, dar' pentru-că e lege, care ne impune aceasta.

Vom propune limba maghiară în scoalele noastre române până atunci până-ce va exista acea lege, însă fără succes ori-ce trudă, căci sîntem prea dispuși să rămănem aceea, ce ne-au aflat Maghiarii atunci, când au venit aci în patrie; în privința naționalității, rămănem Români cu trup cu suflet, căci fiecare dintre noi ține foarte cu Tăut:

C'ori-cât timp Român voi fi
Nu mă tem că voi peri.

Ne doare însă, când vedem, că sîntem nevoiți a ne pierde timpul și a osteni și timp facultățile și puterile micuților nostri cu lucruri zadarnice, prin ce nu numai, că nu-i putem face membri folositori patriei, dar' din contră numai le stricăm.

Ne doare și mai tare când vedem, că copiii nostri se încovoaiă sub greutatea ce-i apasă de două ori mai tare, ca pe a fraților Maghiari, cu toate că eu cred, că atât copiii nostri, cât și ai lor, sînt odrasle asemene îndreptățite la bunătățile acestei țeri.

Pentru noi, cari ne ocupăm cu instrucția, nu e lucru nou convingerea unor însemnați pedagogi, că adecă materia desemnată în planul de învățământ pregătit de înaltul minister încă în anul 1877 pentru singuraticile obiecte de învățământ, îngreunează preste măsură pe copii. Articoli însemnați putem ceti în această privință în foaia pedagogică redactată la mandatul înaltului minister de culte și instrucțiune, în cari articoli deși oamenii înaltului minister se nusiesc a afla, că nu cantitatea luată în acel plan, ci din contră calitatea materiei aleasă de învățător — veți bine din plan — ar îngreuna preste măsură pe copii.

Colaboratorul pomenitei foi, — care foaie, sub ministrul de plăcută memorie Eötvös, se redacta — conform trebuințelor cetățenilor, cari trebuințe, tocmai așa se simțesc și astăzi ca atunci — în 7 limbi, — Stupan Vilmos în nr. 79 din 1884 privitor la proiectul de reorganizarea planului de învățământ, care proiect s'a fost făcut din partea subcomisiunii de instrucție elementară din capitală, afirmă în consonanță cu Vilhelm Rado, că plângerea asupra îngreunării preste măsură a învățătorilor din capitală și din ținuturi e basată.

Dacă Maghiarii recunosc, că există greutate în scoalele lor, ce să dăm noi, cari prelângă materialul ce trebuie să-l însușească copiii maghiari, mai avem să ne însușim încă și limba maghiară?

Foaia ministrului Trefort se plînge, ba recunoaște greutatea, ear' mandatele sale cer, ca cu cea mai mare punctualitate și rigoare să se pună în aplicare articolul de lege XVIII din 1879.

Dacă copiii de naționalitate maghiară sînt foarte îngreunați cu materialul prescriș prin planul de învățământ din 1877, atunci ce să dăm despre ai nostri, cari afară de acel material au a învăța și limba maghiară, la a cărei propunere nu putem aplica nici cele mai generale principii pedagogice.

Nu scim de unde să începem, ca să putem merge dela cunoscut la necunoscut, când pentru copiii nostri, toată limba maghiară e un ce abstract și cu totul necunoscut, nu scim de unde să prindem, ca să mergem dela ușor la greu, când pentru el tot e greu ce e maghiar, fiind în contra firii lui.

turi, cum și ce va fi de făcut. Ea nu vorbește înzadar. Numai trimite-mi câteva rînduri, să mă mîngăiu, doară o să-ți scrie cineva: scrie-mi-le toate, pricepi? Strînsați fînul și secerișul făcutu-l-ați pe secetă? Aici au și început să care bucatele. Când vîd secerătorii ducându-se la cîmp, le-aș arunca toate și aș fugi. Te rog nu te duce singură la clacă. Sciu eu câte vor întreba, îți vor face inima grea, — nu te duce; și acel cască-gura, scriitorășul ăla . . .

„Ce nebun, îi e frică, ca nu cumva eu — se supără Kristla, dară îndată urmă: . . . nu ți-ar da pace. Ținete numai de Tomes, m'am rugat de el, să-ți fie mîna dreaptă. Salută-l pe el, și pe Ancia. Du-te și la ai nostri și le spune închinăciuni, și pe ai voștri îi salut și pe ei de o sută de ori, și pe bunica și pe copilași, și pe toți cunoscuții și prietenii. Aș mai ave atâtea să-ți povestesc, încât n'ar ajunge nici o așa bucată de hîrtie, cu care s'ar învîlul mîgura de Zernov, dară e vreme să mă duc la strajă. Când noaptea stau la strajă, îmi cânt: Frumoase steluțe, cât sînteți de micuțe! O am cântat în ajunul zilei, până a nu ne despărți; dta ai plîns auzînd-o. Ba Ddeule, ne mîngăiau steluțele cele mici, ne mîngăiau, dară singur Ddeu scie, dacă ne vor mai mîngăia vre-odată. Să rămîi cu Ddeu!“
(Va urma.)

Prin dispoziții de aceste nu ajungem la alta, decât că ne pismuim unul pe altul, că noi sîntem zădărniciți în creșterea și instrucția tinerimei noastre, ceea-ce nu servește spre binele acestei țeri și patrii comune. —i—

Reghinul-săsesc, 15 August 1885.

Diua de 9 August, pe care era anunțată petrecerea de vară în folosul scoalei gr-cat. din loc, era așteptată de toți cu nerăbdare. Mulți se cam îndoiiau despre reușita acestei petreceri, din cauza unor neînțelegeri regretabile.

În fine diua de 9 August a sosit. Timpul a fost favoritor și oaspeții români se adunaseră în număr mare din locuri depărtate la petrecerea de vară. Ori-ce îndoilei dispărură acum. Promenada Reghinului, — locul de convenire, — are un farmec deosebit, sala de dans este una din cele mai mari din Ardeal, arangiatorii și-au dat toată silința, ca să susțină renumele, de care se bucură petrecerea noastră nu numai între Români, dar' și între străini, rezultatul a fost fără așteptare îmbucurător. La 6 oare seara oaspeții români începeau a umple sala de dans și „Ardeleana“ a dat semnalul, că s'a început petrecerea. Costumele naționale de un farmec nespuse, în cari s'au prezentat domnișoarele noastre și jocurile românești spuneau ori-căruia, că aci e petrecere românească. La miezul nopții s'au executat jocurile naționale „călușerul și ardeleana“ de 8 tineri cu multă dibăcie. Era deja amurgul zilei și oaspeții încă nu voiau a se despărți de locașul plăcut. În fine la 6 oare dimineața se formară grupe mai mici, cari după un rămas bun călduros și o „revedere la petrecerea din anul viitor“, s'au depărtat. Acordurile plăcute din promenada Reghinului au încetat, și astăzi se aude sgomotul ciocanului la scoala română care, mulțumită zelului bărbaților conducători din loc, preste o săptămână va fi sub coperiș și în care la 1 Septembrie va intra tineretul vesel și setos de învățatură. Această scoală elementară a fost cercetată de copiii poporului nostru fără deosebire de confesiune și totdeauna rezultatele arătate au mulțumit pe toți, datorita fiecărui Român a conlucra la susținerea acestei scoale, fără de făfărie, conservând ce avem; sper deci, că bărbații nostri de inimă, vor afla un *modus vivendi* spre a uni spiritele, la care, precum am înțeles, se și lucrează prin înființarea unei reuniuni pentru ajutorarea scoalelor române lipsite din acest ținut. Așa să fie! b—i.

Cronică.

Din cauza sfintei sărbători de mîne numărul proximal „Tribunei“ va apăre numai Mercuri seara.

Servitiu divin. Mîne în diua născerii a Monarhului nostru se va serba în biserica greco-orientală din cetate serviciu divin pontificînd înalt Preasfinția sa archiepiscopul Miron Romanul. — La 9 oare înainte de ameași se va săvîrși pe locul cel mare de exercițiu o missă campestră.

Confiscarea de expedițiuni postale. Din incidental unui cas concret, ministrul ungar de comunicațiune a exmis cătră toate oficiile postale o ordinațiune, în urma căreia nu mai judecătorii în cauze criminale, judecătorii cercuali și notarii sînt îndreptățiți a confisca expedițiuni postale înainte de înmanare. De aci înainte deci unui polițist, vice-comite etc., nu-i mai este permis a confisca astfel de lucruri înainte de înmanare.

Sciri militare. Ieri a sosit aci regimentul de infanterie nr 51 din Cluj și va sta din cauza manevrelor la Sibiu în cartier până la 1 Septembrie n. — Regimentul de infanterie nr. 50 a plecat ieri cătră Cîsnădie, ear' reg. nr. 64 a plecat azi dimineața la Șelimber și Bungard, unde vor rămăne dislocate până la 28 August n.

Alegerea de cai a regimentului c. r. de Husari „Prințul de Turn și Taxis“ nr. 3. se va întempla la 20 August n. a. *precis la 3 oare* după ameași pe fînașul (Rathsherren-Wiese) din apropierea institutului alienaților.

Din Cămpeni ni se scrie, că inspectorul de scoale Moldovan Gergely, la a căruia stăruință s'a început înființarea unei scoale inferioare reale de stat, lucră la înmormîntarea scoalelor române de acolo; erariul a subtras scoalei gr-cat. din Cămpeni subvențiunea de 150 fl. v. a. ce o da mai înainte. Corespondentul nostru îi roagă pe poporeni români gr-cat. să nu insiste a despărți fondul scolar român. Din cele ce cetim în corespondența din cestiune ni se pare că rugarea corespondentului e îndreptățită, cu atât mai virtos că împărțindu-se acest fond scolar, foarte ușor se pot trezi Români într'o bună dimineață fără bani și fără scoală.

Autoritatea noastră supremă bisericească din Blaj sperăm, va cerceta această cauză și o va rezolva corespunzător intereselor generale românești.

O chartă a Ungariei. Guvernul Ungariei a întocmit o nouă chartă a Ungariei în limba maghiară și franceză pentru usul funcționarilor, comunelor, comercianților agriculturilor; charta are în vedere relațiunile agricole și veterinare ale țerii. Cum am șis, textul chartei e în limba maghiară și franceză și fiind destinată de a servi ca manual pentru cunoașterea circulațiunii vitelor între Austria și Ungaria și deoare-ce în ambele părți ale monarhiei limba germană e comună tuturor, guvernul din Pesta, dîce „Fremdenblatt“, a înlăturat din chartă această limbă și a înlocuit-o cu limba franceză.

Din Făgăraș și din Alba-Iulia ni se trimit mai multe plîngeri în contra preoții noastre. Corespondentul nostru din Făgăraș acuză pe mai mulți preoți de ai nostri gr-or. suspectându-i că ar vîna după nefericitul ajutor de stat. Sîntem nevoiți a ne restrînge de astădată la atîta, deoare-ce ni se comunică numai niscă date de tot neprecise. Alt zel, altă viață românească așteaptă autorul scrisorii dela preoții nostri din giurul Făgărașului.

Aceiași plîngere ne sosese și din Alba-Iulia. Ni se spune îndoosebi că capul tractului protopopesc gr-cat. din Alba-Iulia ar negliga convocarea unui sinod protopopesc din cauza că-i lipsese așa numita vieață pentru conducere. Fiindcă în tractul protopopesc al Clujului preoțimea aceluia tract a putut ține sinoade protopopesci, sîntem de convingerea, că dl protopop și preoțimea din tract e vinovată, dar' nici decât autoritățile superioare bisericesci din Blaj, după cum crede corespondentul nostru de acolo.

Am extras pe scurt acest două nemulțumiri, precum se pare prea îndreptățite. Sperăm îmbunătățire fie din ori-care parte și în ori-ce mod, numai să fie corespunzător trebuințelor noastre românești.

Un avis pentru familii române și maghiare, cari voiesc a-și instrua copiii în limba germană. — În o regiune foarte sănătoasă în apropierea Sighișoarei în Transilvania, nu departe de calea ferată la o casă protească ev-luterană, unde preotul și soția sa vorbește perfect românește și ceva ungurește, — fiind fără copii, — se primesc bucuroși din 1 Septembrie a. c. începînd copii de sexul bărbătesc dela 8—14 ani spre instruire în limba germană și eventualmente și musică și prelîngă o gratificațiune moderată, se va purta grije nu numai pentru creșterea și prosperarea spirituală, dar' și pentru dezvoltarea fizică a copiilor. Deslușiri mai deaproape despre locul și familia respectivă se pot primi la redacțiunea „Tribunei“ precum și la avocatul Nicolau Brăsteanu în Lugoj, ca amic al casei amintite.

Reuniunea de maghiarisare din Cluj își va ține adunarea generală la 31 August n. Spre acest scop vor pleca trenuri separate dela Budapesta și Brașov. La serbarea deschiderii vor participa toate reuniunile maghiare de cîntări.

Propaganda polonă-catolică în Bucovina. Consistorul metropolitan gr-or. din Cernăuți a mai prezentat — afară de protestele cunoscute ale metropolitului — și o scrisoare ministrului-president Taaffe, prin care cere scut în contra propagandei polone-catolice.

Nea Frațilă. În curînd va apăre de sub teascurile tipografiei academice (Ispirescu) comedia localisată de d-nii A. I. Odobescu și Ionescu-Gion, și intitulată Nea Frațilă. Comedia va fi însoțită de o prefață datorită penei maestre a dlui A. I. Odobescu.

D. Aurelian, fost ministru a primit, dîce „Românul“ o scrisoare particulară dela ministrul de comerț din Pesta, rugându-l să iee parte la congresul economic, ce se va ține în luna Septembrie viitor. Dl Aurelian a răspuns ministrului ungar, că nu poate să iee parte.

Rectificare. În numărul de Duminecă a „Tribunei“ s'au strecurat următoarele greșeli: Pe pag. I. coloana 1, șirul dintăiu să se cetească 29 August în loc de 27 August. Pe pag. I. coloana a 3-a, și șirul al treilea cetit din jos în sus să se cetească „dela noi vor primi cultura“ în loc de „dacă noi vom primi cultura“.

Teoria lui Rösler.

Studii asupra stăruinței Românilor în Dacia-Traiană de A. D. Xenopol.

Dare de seamă critică.

(Urmare.)

Ne-am abate prea mult dela cestiune, voină a întemeia aici mai deaproape această părere, lucrul ce cuget însă să-l întreprindem într'un studiu deosebit, cîrînd trebuința de a lămuri cestiunea mai pe larg. Voiesc numai să ating încă petinsa slavizare a dinastiei Asanescilor.

Nu vedem pe ce temei susține dl Xenopol (p. 59) aceasta. După cât scim, fîntă-nile istorice nu admit asemenea părere. Încă pe timpul celui de pe urmă rege dintre Asanesci dinastia este privită ca română. Franțezul Roubrouquis, călătorînd în Orient pe la 1253, deci numai patru ani înainte de sfîrșitul dinastiei Asanescilor (1257), cunoaște imperul lui Michail Asan numai sub numele de Valachia (Blachia quae est terra Assani), în toată întinderea acestuia.¹⁾ Se vede că el are aici în vedere mai mult naționalitatea dinastiei cu elementul încă domnitor, căci după starea etnografică a imperului, nu putea să prevaleze pe atunci acest nume. Și noi să renunțăm la istoria noastră în contradicere cu toate mărturiile istorice?

Slavizarea Asanescilor nu este nimic mai mult decât o fabulă inventată — ca și alte apocrifă de asemenea natură — de slavisti, pentru a salva bulgarismul acestei dinastii, pe care nu-l mai pot susține altfel față cu adevărurile istorice. Deci trebuie să fim mai precauți în ceea-ce împrumutăm dela acestia.

Cât pentru venirea poporului daco-român în acest timp de peste Dunăre, putem fi deplin încredințați despre falsitatea acestei teorii, după-ce mărturiile istorice, ce le-am cunoscut, nu admit nici o îndoială despre ființa Românilor în părțile Daciei înainte devenirea Ungurilor. Tradițiunea istorică și argumentul toponimic ne silesc, cum am văzut, a susține și continuitatea acestui element din timpul Romanilor. Dar' dacă elementul român se afla și pe malul drept al Dunării, atunci lipsa de motiv pentru emigrare — cum o susține dl Xenopol (p. 280 sq.), dîcînd că până la venirea Turcilor nu se află asemenea motiv — aceasta nu se poate admite. Motiv se află atât în timpul Asanescilor, cât și mai ales în timpul antăului imper bulgar, când ambele maluri ale Dunării erau supuse una și altădată aceleiași stăpîniri. În asemenea cas, un adaus de populație nu se poate nega nici decum apodictic și în cestiunea noastră el este chiar foarte probabil.

Rămăne numai întrebarea, dacă elementul român se afla cîndva în număr mai însemnat pe malul drept al Dunării, și întru cât limba și creștinismul român vin în spriginul emigrării, sau dacă nu? De aceasta ne vom ocupa în capitolul următor. (Va urma.)

Mulțumită publică.

Comitetul arangiator al petrecerii de vară arangiată la 9 August 1885 în Reghinul-săsesc, are onoare a prezenta următorul raport despre rezultatul acestei petreceri:

Au încurs cu totul 387 fl. și 1 # imperial, din care subtrăgîndu-se speșele efective, a rezultat un venit curat de 259 fl. 79 cr. și 1 # imperial, care sumă s'a și predat senatului scolar pentru rezidirea scoalei gr-cat. din loc aflătoare în stare de tot ruinată.

Totodată se aduce mulțumită publică următorilor domni și doamne, cari au binevoit a suprasolvi și conferi spre ajutorarea scoalei și anume: Ilustrului domn Paul Dunca 5 fl.; dl Patriciu Barbu, adv. 8 fl.; d-na Elena Barbu 1 # imperial; d-nii: Teodor Stavilă 3 fl.; George Sciopol 2 fl.; Moldovan, protopop 1 fl.; Alexandru Precup 1 fl.; Andreiu Voda 1 fl.; Augustin din Bitin 1 fl.; Basiliu Orosan 1 fl.; Basiliu Raț, protop. 4 fl.; d-na Maria Raț 3 fl.; Partenie Moldovan, prof. 1 fl.; Tina Samuil 1 fl.; Eugen Crișan, mare propr. 3 fl.; d-na Ecaterina Marinovicu 4 fl.; Alexandrescu 2 fl.; Nic. Moldovan, jude 3 fl.; Trangott Fromm 1 fl.; Ioan Dobrea, preot 1 fl.; Mich. Orbonaș, adv. 3 fl.; Alexandru Iancu 1 fl.; Albert Elettö 1 fl.; Iuliu Căpitan 1 fl.; Iosif Sculpiter 1 fl.; Alex. Mureșan 1 fl.; Dr. C. Moisil, prof. 1 fl.; Iosif Pop, preot 1 fl.; Ioan Buduazu 1 fl.; Ioan Urziceanu 2 fl.; Necita Calini 2 fl.; Ladislau Marcus 1 fl.; Körösi Albert, pretor 2 fl.; Dr. I. Raț, canonic 5 fl.; Ioan Orga 2 fl.

Reghinul-săsesc la 9 August n. 1885.

Comitetul arangiator.

¹⁾ Recueil de voyages et de mémoires, publié par la Société de Géographie IV, 219. Pic op. cit. pag. 104.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEL.“

Budapesta, 17 August n. Maiestatea Sa va sosi la 12 Septembrie în Pojega (Slavonia) spre a lua parte la manevrele de acolo.

La Villach lîngă Föderlach s'au lovit de olaltă două trenuri de bagagerie cu patru locomotive. Locomotivele au rămas intacte, două vagoane s'au răsturnat; persoane n'au fost atinse. După vre-o câteva oare ear' s'a restabilit comunicația.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— În 17 Octombrie n. a. c. imobilele lui Ioan Schröder, decătră judecătoria cercuală din Aradul-nou, în comuna N-Falu.

— În 2 Septembrie n. a. c. imobilele lui Mihail Iancsary, la tribunalul reg. din Lugoj.

— În 28 August n. a. c. mobilele lui Adolf Pollak, la judecătoria cercuală din Lugoj.

Edicte:

— Din partea judecătorei cerc. din Buteni se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lui Posa Bumb (din Dezna), a și-le insinua în 45 de zile.

Concursuri:

— Un post de notar-public reg. în Mediaș. Concursurile sunt a se trimite în 4 săptămâni la camera notarială publică reg. din Cluj.

— Un post de magistru postal în Bistrița-Monor (com. Bistrița-Năsăud). Concursurile se se trimite în 3 săptămâni la direcțiunea postală din Sibiu.

— Un post de păzitor penitențiar la tribunalul reg. din Turda. Concursurile sunt a se trimite până în 27 Septembrie n. la procurorul suprem din Murș-Oșorheiu.

— Un post de contabil cl. III. la oficiul de dare din Panciova, în (cercul direcțiunii financiare din Seghedin). A se trimite concursurile în 2 săptămâni la direcțiunea financiară din Seghedin.

— Un post de contabilitate la oficiul de băi din Murș-Uioara. Concursurile se pot trimite până în 10 Septembrie n. la oficiul de baie de acolo.

— Un post de magistru postal în comuna Br-Földvár (com. Brașovului). A se trimite concursurile în 3 săptămâni la direcțiunea financiară din Sibiu.

— Un post de practicant de drepturi la tribunalul reg. din Oradea-mare. Concursurile sunt a se trimite în 3 săptămâni la presidentul tribunalului de acolo.

— În comuna Ocna (Vizakna com. Albein-fer.) înființându-se judecătoria cercuală, sunt de ocupat următoarele posturi: pentru un jude cercual, subjude, pentru un conducător de cartea funduară, pentru un practicant de drepturi, pentru 2 scriitori, pentru 2 diurnisti, pentru un servitor of. și în urmă pentru un adjunct de servitor of. Doritorii de a ocupa vre unul dintre aceste posturi, au să și trimită concursurile în 2 săptămâni la presiul tribunalului reg. din Alba-Iulia.

— Un post de servitor de postă în cercul direcțiunii postale din Oradea-mare. A se trimite concursurile în 6 săptămâni la direcțiunea postală de acolo.

Bibliografie.

„Familia”. Ese în fiecare Duminecă. Oradea-mare 4/16 August 1885. Anul XXI. Nr. 31. Sumar: La femei (poesie), de Carol Scrob. — În fața vieții. Roman (urmare), de Duiiu Zamfirescu. — Cănepa. Din Botanica populară română, de S. Fl. Marian. — Locuitorii insulelor Sandwich în prezent (ilustrațiune). — Frica de bucurie („La joie fait peur”). Comedie într'un act de d-na Emil de Girardin (urmare), trad. de I. C. Lugoșian. — Doine din Ardeal (Solnoc-Dobâca), culese de Laura Veturia Murșan. — Salon: Trei mame tinere, Nemo. — Bomboane. — Literatură și arte. — Ce e nou? — Pentru doamne tinere. — Salon higienic. — Ghicitoră de șac. de Romul S. Orbean. — Călinădarul săptămânii.

Seiri economice.

Piața din Făgăraș, 14 August Grâu frumos hectolitra fl. 6.50 până fl. 7.—; grâu mestecat fl. 4.50 până fl. 5.—; sâcara fl. 3.40 până fl. 3.80; cucuruzul fl. 3.30 până fl. 3.70; ovășul fl. 2.40 până fl. 2.60; sâcărâ de cănepă fl. 7.— până fl. 8.—; sâcărâ de in fl. 10.— până fl. 11.—; fasolea fl. 3.50 până fl. 4.—; mazerea fl. 5.— până fl. 6.—; linteia fl. 7.— până fl. 8.—; crumpele fl. 3.— până fl. 3.50; mălaiul fl. 9.— până fl. 9.50; sâcărâ brut 100 chilo fl. 38.— până fl. 40.—; unsoarea de porc 65—70, slămina 60—80; cănepa fl. 30.— până fl. 45.— Un chilo carne de porc 40 cr.; carne de vită 42 cr.; carne de vițel 36 cr.; carne de mel — cr.; ouă 8 cu 10 cr. chim fl. 12.— până fl. 15.—; lumini turnate de sâc 58 cr. până — cr.

Piața din Sighisoara, 14 August. Grâu curat hectolitra fl. 5.30 până fl. 6.30; grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.60; sâcara fl. 3.50 până fl. 3.80; ovășul fl. 2.30 până fl. 2.60; cucuruzul fl. 4.—; fasolea fl. —; crumpele fl. 2.—; mazerea chilo 20 cr.; linteia 22 cr.; mălaiul 12 cr.;

lumini de sâc chilo 58 cr.; sâpuncul 32 cr.; sâc brut 30 cr. sâc de vită fl. 1.—; unsoare de porc 70 cr.; carnea de vită 40 cr.

Piața din Brașov, 14 August Grâu hectolitra fl. 6.— grâu mestecat fl. 3.40, sâcara fl. 3.—, orș fl. 3.80, ovăș fl. 2.20, cucuruzul fl. 3.50, mălaiul fl. 3.80, mazerea fl. 6.20, linteia fl. 6.30, fasolea fl. 4.—, crumpele fl. 80 carnea de vită p. kilo 44 cr., carnea de porc 48 cr., carnea de berbec 32 cr.

Târgul de rîmători în Steinbruch. În 14 August n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 39 cr. până 40— cr., unguresci grei, tineri 42 $\frac{1}{2}$ cr. până 42 $\frac{1}{2}$ cr., de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., ușori 43.— cr. până 44.— cr. marfă țerânească, grea 41.— cr. până 41 $\frac{1}{2}$ cr., de mijloc 41.— cr. până 42.— cr., ușoară 42.— cr. până 43.— cr., românesci de Bakony, grei 37.— cr. până 38.— cr., transito de mijloc 38.— cr. până 38 $\frac{1}{2}$ cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci. grei 40.— cr. până 42.— cr., transito de mijloc 40.— cr. până 42.— cr., transito ușori 40.— cr. până 42.— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpeniți la gară.

Cursul pieței din Sibiu.

din 14 August st. n. 1885.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.82	vënd.	8.86
Lire turcesci	"	11.10	"	11.15
Imperiali	"	10.10	"	10.15
Ruble rusesci	"	1.22	"	1.23

Bursa de București.

Cota oficială dela 15 August st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	—	vënd.	93.—
" Rur. conv. (6%)	"	—	"	—
Acț. de asig. Dacia-Rom.	"	281.—	"	—
Banca națională a României	"	1252.—	"	—
Impr. oraș. București	"	30.—	"	31.—
Credit mob. rom.	"	—	"	—
Acț. de asig. Națională	"	226 $\frac{1}{2}$ —	"	—
Scrișuri fonciare urbane (5%)	"	—	"	89 $\frac{1}{4}$ —
Societ. const.	"	170.—	"	230.—
Schimb 4 luni	"	—	"	34.—
Aur	"	—	"	10.80

Nr. 2324—1885.

169 [2—3]

Excriere de concurs.

* Din fundațiunea fericitului Metropolit și arhiepiscop Alexandru St. Șilulușiu se scrie concurs cu termin până în 15 Septembrie a. c. st. n. pentru un stipendiu de 300 fl. v. a. usuat de Aureliu St. Șilulușiu acum Dr. în filosofie, pentru un stipendiu de 200 fl. v. a. usuat de medicinistul Teodor Bota, carele nu și-a legitimat progresul făcut în studii în anul scol. 1884/5., pentru un stipendiu de 100 fl. v. a. usuat de Teodor Raica absolut gimnast; pentru patru stipendii de câte 60 fl. v. a. usuate: unul decătră Demetriu Dan, altul de Demetriu Axente gimnast absolut, al treilea de Gavril Carșai, care însă nu s'a legitimat despre progresul făcut în studii în anul scol. 1884/5., și al patrulea devenit pre altă cale vacant.

Doritorii de a obține unul din aceste stipendii au de a-și instrui cererile sale concursuale cu receretele testimoniilor scolastice cu calculi de eminență, atestate de botez, atestate de paupertate dela antistia comunală politică subscrisă și decătră parochul și judele procesual respectiv, cari toate astfel instruite se vor subșterne subsemnatului Capitol metropolitan pe terminul suprasemnat.

Dintre concurenți, consăngeniul piului fundator vor avé preferință, ceea-ce vor avé să documenteze cu atestate demne de credință.

În urmă și dela concurenții la aceste stipendii se recere: să amintească institutul scolastic, la care vor să și continue studiile în anul 1885/6.

Blaj, în 11 August 1885.

Consistorul metropolitan gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

Nr. 2324—1885.

169 [2—3]

Excriere de concurs.

Pentru 4 stipendii din fundația fericitului Constantin Alutanu fost canonic metropolitan în Blaj, din cari două de câte 60 fl. v. a. usuate de Simeon Zachanu și August Chereșteșiu absolut gimnast, ear' alte două de câte 40 fl. v. a. usuate de Eugeniu Tohati și Valeriu Rusu gimnast, cari nu și-au legitimat progresul făcut în studii în anul scolastic 1884/5., se excrie concurs până în 15 Septembrie 1885.

Concurenții la aceste stipendii au de a-și instrui cererile lor concursuale cu testimoniu scolastic cu calculi de eminență, cu atestat de botez și cu atestat de paupertate dat de antistia politică comunală subscrisă și decătră parochul local și decătră judele procesual concernent și întărit cu sigilele oficioase, și pre acele până la terminul suprașis a le subșterne subsemnatului Consistor metropolitan

Consăngeniul piului fundator în sensul testamentului, vor avé preferință.

Blaj, în 11 August 1885.

Consistorul metropolitan gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

Nr. 2324—1885.

169 [2—3]

Excriere de concurs.

Pentru două stipendii de câte 315 fl. v. a. usuate unul decătră Gavril Dobrea doctor în medicină, și altul decătră Emil Bardosi absolut jurist, pentru un stipendiu de 84 fl. v. a. usuat de Augustin Cheșian absolut jurist și pentru trei stipendii de câte 63 fl. v. a. usuate: unul de Laurențiu Petricu gimnast absolut, altul de Alexandru Romanțian și al treilea de Emil Lazar ambii gimnast, cari însă nu și-au legitimat progresul făcut în studii în anul scolastic 1884/5., toate din fundațiunea fericitului Dr. Simeon Romanțian, și declarate de vacante, se excrie concurs cu terminul de 15 Septembrie a. c. st. nou. La cari pot concura:

a) numai acei tineri studenți miseri, cari sânt născuți în Transilvania și sânt Români de nascere,

b) cari au din studii calculi puri de eminență,

c) pre lungă ascultătorii de medicină ori drepturi pot concurge și aceia, cari se vor aplica la științele reale, precum: tehnica, montanistica și silvanistica,

d) dintre concurenți vor avé preferință ceteris paribus, cei de origine nobili și consăngeni cu piul fundator, ce vor avé să documenteze cu atestate legale.

e) dela concurenți se cere, ca prelungă testimoniile scolastice să producă carte de botez, atestat de paupertate, care să fie provădit cu subscrierea antistiei comunale politice și a parochiului respectiv, și întărite cu sigilul comunal și parochial, precum și cu subscrierea oficiului de cere, ear' în cetăți și opide cu subscrierea antistiei cetățene ori opidane.

f) fiindcă toate concursurile sânt a se așterne la locurile mai înalte, concurenții se fac atenți, ca la cererile sale să nu alăture testimoniile scolastice în origine, de cari vor avé lipsă cu ocaziunea înscrierii lor pe anul scol. 1885/6., ci să le alăture în copie legalizate,

g) să spună expres în concurs, că la care universitate, academiă, gimnasiu ori alt institut vor să și continue studiile în anul scol. 1885/6. Cererile concursuale astfel instruite să se subștearnă până în 15 Septembrie a. c. st. nou la subsemnatul Consistor metropolitan.

Blaj, în 11 August 1885.

Consistorul metropolitan gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

Cele mai bune și mai eftine losuri!

8—13 trageri pe an
In toată luna vor fi câte una sau două trageri cu câștiguri principale de fl. 50.000, 25.000, 15.000, 10.000, 5.000, 1000 etc.
Franci 100.000, 4000, 1000, în aur etc.

Tragerile proxime vor fi: Losul crucii-rosie-aust. 1 Septembrie, câștigul principal fl. 15.000. Losul crucii-rosie-ung. 1 Noembrie, câștigul principal fl. 10.000. 3%, a losci sârbesci de 100 franci: 13 Noembrie, câștigul principal franci 100.000. Losul de Laibach 2 Ianuarie 1886, câștigul principal fl. 25.000.

Din incidentul tragerii losului crucii-rosie ce se va efectua 1 Septembrie n. îmi permit a trage din nou atențiunea asupra certificatelor combinate emise de mine și nisuiându-mă a înmulți șansele de câștig prin losuri noue, am mai alăturat acestora și losul sârbesc de 3%, în valoare de 100 franci oferind deci:

Grupa A	1 los de Laibach	1 los a crucii-rosie-aust.	1 los a crucii-rosie-ung.	se solvesc în 29
				rate lunari à 2 fl.
Grupa B	1 3% los sârbesc	1 los de Laibach	1 los a crucii-rosie-aust.	se solvesc în 29
				rate lunari à 3 fl.
Grupa C	1 3% los sârbesc	1 los de Laibach	1 los a crucii-rosie-aust.	se solvesc în 28
				rate lunari à 4 fl.
				13 trageri la an.

Prețurile specificate mai sus au valoare numai până atunci până când nu se ivesc noue ridicări de curs. Losul sârbesc de 3% al cărui câștig principal e de 100.000 franci în aur și al cărui câștig minimal e de 100 franci în aur, adică 50 fl. adică un venit de 3 procente, care de asemenea se vor plăti în aur și au 5 trageri la an. Acele sânt garantate de guvern și se recomandă cea mai mare căldură considerând, că aptitudinea de solvire a Sârbiei stă afară de ori-și-ce îndoiială afară de aceste losul mai mare și avantajul, că în proporțiă cu prețul cel mic crește în măsură foarte mare.

Prin depunerea ratei dintău e asigurat dreptul de joc pentru toate losurile specificate mai sus. Comandele se vor pute rezolvî numai în măsura provisiunii de losuri.

După trimiterea celei dintău rate primesce cumpărătorul certificatul timbrat și provădit cu seria și numărul losului, prin ce și asigurează numai decât dreptul de joc pentru toate câștigurile principale și secundare.

Comandele — mai favorabil prin asigunațiune postale dacă se cere și prin rambursarea ratei prime, prelungă însemnarea grupei — se va efectui prompt. Prospekte, liste de trageri și călindare de sortire pe an 1885 se vor trimite gratuit și franco.

Banca Vienză de schimb și Lombard A. Gutfeld, mai nainte Leutholtz & Comp., există dela 1870
Viena I. Wipplingerstrasse 27.
Losule întrebunțate spre exmiterea certificatelor stau în localul băncii la dispozițiunea ori-cărui proprietar de certificate spre prăvire. [170] 1—3
Agenți soliđi pentru Austro-Ungaria se primesc.

Banca generală de asigurare

[145] 21

„TRANSILVANIA“

în Sibiu,

fundată în anul 1868

asigurează prelunga condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune și de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilă
- pe vieța omului în toate combinațiunile, pe asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru minuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe vieță
în a. 1869—1881 fl. 427,157.49	în a. 1869—1881 fl. 282,919.87
în a. 1882 „ 54,792.92	în a. 1882 „ 32,382.04
în a. 1883 „ 34,761.25	în a. 1883 „ 32,843.10
în a. 1884 „ 24,778.08	în a. 1884 „ 40,084.13
Suma fl. 541,549.74	Suma fl. 388,229.14

929.778 fl. 88 cr.

Conform bilanțului pentru 1884 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
555.114 fl. 63 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu (Strada Ciszădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münnich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.